MOTIVERING BIJ OMGEVINGSVERGUNNINGAANVRAAG VOOR EIGEN WERK VAN WETTERSKIP FRYSLÂN

Nieuwbouw gemaal de Kliuw

Figuur 1 Vooraanzicht foto gemaal de Kliuw

Datum	:	12-05-2026
Vakgroep	:	Plannen en Projecten Watersystemen
I-nummer	:	I10163

Zaaknummer	:	
Projectmanager	:	[redacted]

Inhoud

Vooraf 3
1. Inhoud werk, aanleiding/motivering (wat en waarom) 4
2. Hoe is het werk voorbereid? 6
3. Legger 8
4. Benodigde zakelijke rechten 9
5. Beperken of voorkomen van de nadelige gevolgen van het werk 9
5.1. Geïnventariseerde nadelige gevolgen en hoe deze - indien mogelijk - te beperken 9
5.2. Financieel nadeel 9
6. Belangenafweging 10

Vooraf

Op grond van artikel 59, lid 1 en artikel 78, lid 1 van de Waterschapswet is het waterschap bevoegd om verordeningen op te stellen. Deze verordening kan alleen gaan over de taken die specifiek aan het waterschap zijn opgedragen. De waterschap verordening van Wetterskip Fryslân bevat alle regels over de fysieke leefomgeving die het waterschap stelt binnen haar beheergebied.

Voor het uitvoeren van de aanleg van het nieuw te bouwen gemaal de Kliuw door het waterschap is op basis van artikel 5.3 Omgevingswet een omgevingsvergunning op grond van de waterschap verordening vereist.

In dit document wordt toegelicht *wat* dit werk op hoofdlijnen inhoudt*, waarom* dit werk wordt uitgevoerd (beide punt 1) en *hoe* het werk is voorbereid (punt 2).

Onder punt 3. wordt gedetailleerder ingegaan op de voorgenomen nieuwbouw van de gemalen en wat dit betekent voor de (waterschaps-) legger, zowel qua leggerwaarden van het waterstaatswerk (ligging, vorm, afmeting of constructie) als voor de toewijzing van het onderhoud.

Onder 4. is opgenomen of er eigendom of zakelijke rechten moeten worden verkregen om het werk uit te kunnen voeren. Onder 5. zijn de nadelige gevolgen opgenomen en hoe deze - indien mogelijk – kunnen worden voorkomen of beperkt. Ook wordt ingegaan op de schadevergoeding die eventueel betaald moet worden. Als laatste wordt onder 6 een belangenafweging gemaakt.

Dit document maakt deel uit van de aanvraag en dient ter onderbouwing voor de te verlenen vergunning en bijbehorende leggerbesluit.

1. Inhoud werk, aanleiding/motivering (wat en waarom)

Op basis van het beheer en onderhoudsprogramma van Wetterskip Fryslân is gemaal de Kliuw geselecteerd voor groot onderhoud of vervanging. Uit inspectie en beoordeling is gebleken dat het gemaal het beste vervangen kan worden voor een nieuw gemaal.

Dit besluit voorziet in de nieuwbouw van een nieuw gemaal en het verwijderen van de huidige gemaal op dezelfde locatie Tjebbingadyk 18, 8737 JG Hidaard (zie figuur 2).

Figuur 2 overzichtskaart ligging gemaal de Kliuw

Gemaal De Kliuw is een gemaal tussen Hartwerd en Hidaard.
Het gemaal is voorzien van één pomp, is gebouwd in 1993 en heeft een capaciteit van 3.2 m^3/min. Het gemaal ligt in het Noordwesten van het beheersgebied van Wetterskip Fryslân, en bemaalt een gebied van 35 ha.

De vervanging van het waterstaatswerk vindt plaats, omdat het huidige gemaal zich in een dermate slechte staat bevindt dat renovatie niet leidt tot een waterstaatswerk die voldoet aan de huidige eisen qua waterbeheer. Met de nieuwbouw van het gemaal kan in de toekomst een goede waterhuishouding in het gebied worden gewaarborgd. De keuze voor vervanging is gebaseerd op het volgende:

1.1. Het gemaal heeft het einde van de technische levensduur bereikt.
Het gemaal heeft het einde van de levensduur bereikt en moet vervangen worden. De civiele constructie is slecht, de damwanden zijn van zeer slechte kwaliteit en de technische installaties zijn verouderd en voldoet niet meer aan de huidige eisen.

1.2 Het gemaal dient te worden aangepast om aan de wettelijke voorschriften ten aanzien van Arbo en veiligheid te voldoen.
De huidige staat van het gemaalvoldoet niet meer aan de wettelijke voorschriften ten aanzien van Arbo en veiligheid. Knelpunten, geconstateerd door de veiligheidsdeskundige, moeten worden opgelost om de veiligheid van het object te waarborgen.

Met vervanging van het gemaal worden storingen en uitval voorkomen waardoor de waterbeheersing in het bemalingsgebied kan worden gewaarborgd.

Met de nieuwbouw van gemaal De Kliuw beschikt het waterschap over moderne, vispasseerbare assets die qua veiligheid, duurzaamheid en bedrijfszekerheid voldoen aan de gestelde eisen.

Het voornemen is om de maatregelen uit te voeren tijdens de periode: tussen 1 dec 2026 en 1 december 2027.

Het waterschap concludeert dat de werkzaamheden hiermee voldoende zijn gemotiveerd (artikel 3.46 Awb) ([1]).

[1] Artikel 3:46 Awb: Een besluit dient te berusten op een deugdelijke motivering.

2. Hoe is het werk voorbereid?

Het werk is als volgt voorbereid:
Er is gestart met het verzamelen van de benodigde informatie benodigd voor het maken van een goede afweging ten aanzien van de keuze voor renovatie of nieuwbouw en de keuze waar het nieuwe gemaal komt te staan. Deze informatie betrokken uit diverse onderzoeken (landmeten, grondonderzoek/bodemopbouw, ecologie, archeologie en milieukundige kwaliteit van de bodem.
De aanleg van het gemaal wordt op gronden van Wetterskip Fryslân en een klein deel op gronden van derden uitgevoerd. Voorafgaand heeft overleg en/of afstemming plaatsgevonden met de eigenaren van de percelen waar de gemalen worden vervangen.
Tijdens de overleggen zijn de nadelige gevolgen als gevolg van dit besluit geïnventariseerd. De nadelige gevolgen en hoe deze worden voorkomen of beperkt worden beschreven onder punt 5 van dit besluit.

<u>De volgende vooronderzoeken zijn uitgevoerd:</u>

- Landmeetkundige werkzaamheden;
- Inventarisatiewerkzaamheden in het veld;
- Natuurtoets Flora en Fauna;
- Geotechnisch onderzoek;
- Milieukundig onderzoek;
- Archeologisch onderzoek;
- Onderzoek Kabels en Leidingen (Klic melding).

Op basis van de resultaten van deze vooronderzoeken is het definitieve ontwerp tot stand gekomen.

Op basis van de in de voorbereiding geconcludeerde gegevens heeft het Wetterskip gekozen voor nieuwbouw van het gemaal op dezelfde locatie, hiermee beschikt het waterschap over een moderne, vispasseerbare asset die qua veiligheid, duurzaamheid en bedrijfszekerheid voldoen aan de gestelde eisen. Daarnaast draagt dit project bij aan een robuust watersysteem en het beheergebied wordt hiermee meer klimaat adaptief ingericht.

Tijdens de voorbereiding zijn een aantal alternatieven onderzocht, deze alternatieven zijn;

1. Het koppelen van gemaal de Kliuw met de gemalen Trijehúzen en/of. Rispens;
2. Het koppelen van gemaal de kliuw met gemaal Fiif Ekers;.

De alternatieven zijn onderzocht en afgewogen.
Uit de kostenvergelijking is gebleken dat dit geen passende varianten zijn.
Er is niet gekozen voor alternatief 1, omdat:

1. Bij nieuwbouw op de nieuwe locatie veel waterhuishoudkundige aanpassingen moeten worden gedaan om aan de leggermaten voor waterafvoer te voldoen. Denk hierbij aan onderleiders, nieuwe watergangen en vervanging duikers.
2. Het nieuw aanleggen van een pad voor bereikbaarheid een aanzienlijke investering vraagt.
3. De aanpassingen in het watersysteem een aanzienlijk beslag leggen op agrarische grond in verband met de benodigde verbreding van watergangen.

Er is niet gekozen voor alternatief 2, omdat;

1. Uit hydrologisch onderzoek is gebleken dat koppeling van gemaal de Kliuw met Fiif Ekers kostentechnisch niet rendabel/haalbaar is.

Tijdens de voorbereiding is het ontwerp intern afgestemd met:

☒ ecoloog

☒ hydroloog

☒ eigendomsbeheer

☒ technisch adviseur waterkering

☒ assetbeheer

De adviezen van de specialisten zijn meegenomen in het ontwerp.

Het waterschap concludeert dat het besluit hiermee zorgvuldig is voorbereid (artikel 3.2 Awb ([2])).

[2] Artikel 3:2 Awb: Bij de voorbereiding van een besluit vergaart het bestuursorgaan de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen.

3. Legger

Het waterschap is op basis van artikel 2.39 Omgevingswet en artikel 78 lid 2 van de Waterschapswet verplicht tot het vaststellen van een legger. In de legger worden de eisen (leggerwaarden) opgenomen waaraan een waterstaatswerk dient te voldoen qua ligging, vorm, afmeting en functionele eisen (constructie). Daarnaast wijst de legger de onderhoudsplichtige aan.

De legger bestaat uit een register met bijbehorende kaarten waarin een overzicht van de waterstaatswerken in het beheergebied van Wetterskip Fryslân is opgenomen. Door dit werk wijzigen de leggerwaarden van het betreffende waterstaatswerk.

De volgende waterstaatswerken worden aangelegd of gewijzigd, met de volgende specificaties (leggerwaarden) De hier genoemde leggerwaarden worden opgenomen in legger:

A. Nieuw aan te leggen waterstaatswerken
A1 Nieuwbouw gemaal De Kliuw
Er wordt een nieuw gemaal gebouwd op dezelfde locatie
Leggerwaarden:
*Code: KGM0269036 (nieuw)
*Naam: De Kliuw
*Waterbeheerfunctie: Afvoergemaal
*Capaciteit: 3.2m³/min
*Vispasseerbaar: ja
* Onderhoudsplichtige: Wetterskip Fryslan
* Onderhoudsverplichting: Gewoon en buitengewoon onderhoud (artikel 2.7 Keur Wetterskip Fryslân2013)

B. Te wijzigen waterstaatswerken
Nvt

C. Te verwijderen waterstaatwerken
C1 Bestaand gemaal De Kliuw
Het bestaande gemaal De Kliuw (KGM0003206) wordt verwijderd en van de legger afgevoerd.
C2 Inlaat bij het gemaal;
De bestaande inlaat bij het gemaal (KDU185048) wordt verwijderd en van de legger afgevoerd.
Er dienen nog 2 duikers in hetzelfde watersysteem als inlaat;

1) Duiker KDU0011879 welke vlak bij het huidige gemaal ligt, er kan gebruik gemaakt worden van dezelfde intrit/parkeermogelijkheid.
2) Duiker KDU0011799 welke tegenovergesteld aan het gemaal ligt tov het watersysteem.

Hierdoor is de inlaat bij het gemaal overbodig.

4. Benodigde zakelijke rechten

Voor de aanleg of wijziging van de waterstaatswerken genoemd onder punt 3, namelijk voor de waterstaatswerken:

- Gemaal de Kliuw i.v.m. de nieuwe situatie.

5. Beperken of voorkomen van de nadelige gevolgen van het werk

5.1. Geïnventariseerde nadelige gevolgen en hoe deze - indien mogelijk - te beperken

Tijdens de voorbereiding van het project en dit besluit zijn de volgende nadelige gevolgen geïnventariseerd, namelijk:

a. Tijdelijke nadelige gevolgen (gevolgen tijdens de uitvoering)

- Er kan tijdelijk verkeershinder als gevolg van bouwactiviteiten ontstaan. Hierbij moet gedacht worden aan de aan- en afvoer van bouwmaterieel en materiaal.
- Er kan geluidshinder optreden als gevolg van bouwverkeer, bouwactiviteit en inzet van een tijdelijke pompinstallatie gedurende de bouwtijd.
- Gebruik van rij-en werkstroken op aanliggende agrarische percelen.
- Tijdelijke ingebruikname van terrein ten behoeve van werkterrein

Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden worden dan ook de volgende maatregelen getroffen om de nadelige gevolgen tijdens het werk te beperken:

- Gebruik van rijplaten op rij- & werkstroken, overslaglocaties, indien weer- en terreinomstandigheden daarom vragen.
- Toepassen verkeersvoorzieningen (bebording, afzettingen en hekwerken);
- Uitvoering van de werkzaamheden tijdens reguliere werktijden om de periode van geluidshinder zo veel mogelijk te beperken.

Bij het gebruik van de agrarische gronden wordt het schadeherstel voor zover mogelijk uitgevoerd door Wetterskip Fryslân.

5.2. Financieel nadeel

Voor het tijdelijk in gebruik hebben van grond in verband met het gebruik van rij- en werkstroken en werkterrein ontvangen rechthebbenden (eigenaren / pachters) een vergoeding voor op grond van artikel 15.1 van de Omgevingswet en de Schadevergoedingsregeling waterstaatswerken (onderhoud, aanleg en wijziging) van Wetterskip Fryslân.
Voor het tijdelijk gebruik van het werkterrein wordt met de rechthebbenden op voorhand een gebruiksovereenkomst gesloten. De vergoeding in deze overeenkomst voor het werkterrein is conform de schadevergoedingsregeling waterstaatswerken Wetterskip Fryslan (onderhoud, aanleg en wijziging).

Ook worden in het kader van het project gronden blijvend in gebruik genomen. Dit is het geval bij de aan te leggen of te wijzigen waterstaatswerken benoemd onder punt 3, namelijk:

- Gemaal de Kliuw

Het tijdelijk en blijvend (beperkter) gebruik van de gronden zal het waterschap met de gebruikers regelen door middel van een Gebruiksovereenkomst. In de af te sluiten Gebruiksovereenkomst zal ook de vergoeding van schade worden geregeld.

Het waterschap baseert zich hierbij op haar Schadevergoedingsregeling waterstaatswerken. Het gaat daarbij om gewassenschadevergoeding, schade in verband met de mestwetgeving en de schade als gevolg van het tijdelijk in gebruik nemen van grond voor werkterrein en blijvend in gebruik nemen van grond t.h.v. gemaal de kliuw. Voor de permanent in gebruik te nemen percelen door het waterschap wordt een koopovereenkomst met de rechthebbende gesloten. Dit gaat om het nieuwe gemalenterrein van gemaal kliuw.

Indien minnelijk overleg hier niet tot overeenstemming leidt, wordt de gedoogbeschikking opgelegd en de schadevergoeding bij besluit toegekend (Schadebesluit). Gezien de geringe benodigde oppervlakte is onteigening niet van toepassing.

Mochten rechthebbenden en eventueel andere belanghebbenden menen dat zij, onevenredige schade hebben geleden als gevolg van dit plan dan kunnen zij na verlening van de omgevingsvergunning op basis van artikel 5.1 Omgevingswet een verzoek om schadevergoeding indienen bij het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân. In een voor bezwaar en beroep vatbaar besluit wordt vervolgens een beslissing genomen op het ingediende verzoek.

6. Belangenafweging

Tot slot geldt dat in de voorbereiding bij het opstellen van dit project op basis van artikel 3:4 Awb, er een belangenafweging heeft plaatsgevonden. De nadelige gevolgen van het werk en de wijze waarop deze ongedaan of beperkt worden, staan beschreven in dit document. In de besluitvorming is geconstateerd dat de (mogelijk) nog aanwezige nadelige gevolgen niet onevenredig zijn in verhouding het te dienen doel van dit besluit, namelijk het waarborgen van een goede waterhuishouding in het gebied voor de toekomst.

Het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân, namens deze,

Vakgroepleider Plannen en Projecten, Watersystemen

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen